

Det mærkelige er at Hemming er så meget mindre end Hans-Peter har forestillet sig, også selv om han har forberedt sig på synet: Han har læst om at sygdommen får muskelmassen til at svinde ind.

Hemming har aldrig været muskuløs. Som ung var han rank og spændstig, men allerede fra han var midt i trediverne, sank han sammen og blev duknakket, en krop der forsøgte at folde sig ind i sig selv. Et tyndt fedtlag voksede frem om maven og hofterne, og ansigtet mistede sine konturer. Gennem hele Hans-Peters barndom er det sådan hans far har set ud. Det usædvanlige ved de få fotografier af ham hvor han smiler, er ikke det brede og regelmæssige tandsæt, men åbenheden i ansigtet, fornemmelsen af at noget er trængt igennem det. Det er ikke sådan Hans-Peter husker sin far, han har svært ved at gendanne et visuelt indtryk af ham, i stedet er der en bestemt følelse der altid bliver vakt: Hemming får ham til at krympe sig. Men nu er det Hemming der er krympet. Hans krop er ved at få held med at krænge sig ind i sig selv.

Rummene på Hôpital de Bellerive bliver kaldt værelser ligesom på et hotel. Men det er ikke et hotel, det er en ventesal. Folk ligger og venter på at dø. Der kom ikke noget svar da Hans-Peter bankede på døren til værelse 411, heller ikke anden gang. Derfor har han forsigtigt stukket hovedet ind. Hemming sidder med ryggen til ved vinduet, livløs. Så vender han sin elektriske kørestol i et brat svaj.

– Hej far, siger Hans-Peter og må kigge væk mens synet risler ned gennem ham.

Kroppen i kørestolen er et slapt vedhæng til det store kranium, der bæres oppe af en halskrave, og ansigtet er endnu skarpere tegnet op end da han var ung: En smal hage har vist sig, kindbenene er trådt frem under den løse hud, og de udstående øjne har et permanent udtryk af rædsel eller vrede.

Hans-Peter ankom til Genève i går aftes og har indlogeret sig på Hôtel Edelweiss. Fem dage forinden blev han udskrevet fra Rigshospitalet efter tre

måneders indlæggelse på Psykiatrisk Center oven på en hård skilsmisse, og det virker uoverkommeligt at skulle opholde sig på et sygehus igen. Hvor længe det vil vare, er der ingen der ved. – Vi taler om uger, måske måneder, havde farbror Aksel sagt da han gav Hans-Peter beskeden om Hemmings sygdom. – Det kommer også an på om han vælger at lade sig lægge i respirator når det kommer dertil.

Rejsen derned havde ikke krævet nogen aktiv indsats af Hans-Peter. Farbror Aksel havde haft en kuvert med hjem fra Genève, Hemming havde printet rejseplaner, voucher til hotellet, adressen på Hôpital de Bellerive, telefonnumre og bykort. Han havde også angivet sin email-adresse så Hans-Peter kunne meddele ham sit pasnummer og hvilken flyafgang han foretrak.

Efter at have indtastet oplysningerne havde Hans-Peter siddet og stirret på den blinkende cursor. Han følte at han burde skrive noget mere, men der var intet der meldte sig. Ti minutter efter havde han klikket på send. "Vi ses," havde han tilføjet. Nogle timer senere havde han fået en mail retur med den elektroniske flybillet vedhæftet. Selve mailen bestod af ordet "ses" og en række links til websites med oplysninger om Amyotrofisk Lateral Sklerose.

Det første indtryk Hans-Peter dannede sig af sygdommen, skyldtes hans kendskab til oldgræsk. *A-* er en negerende forstavelse, *mys* betyder muskel, og *trophe* betyder ernæring: Mangel på muskelernæring, havde han tænkt. Så klikkede han sig rundt mellem den engelske, den franske og den tyske wikipedia-artikel, også den russiske og den italienske skimmede han, han lagde knap nok mærke til hvilket sprog han læste på, han havde været besat af at lære fremmedsprog siden han var barn. Efter en halv time havde han fundet ud af at det mere præcist er bevægelsesnervecellerne der dør af sult og tørrer ind når man har ALS.

ALS rammer de motoriske nerveceller. Der er endnu ikke nogen endegyldig forklaring på hvad der forårsager den sjældne sygdom, og der findes ikke nogen helbredende behandling.

Alle viljestyrede bevægelser kontrolleres af det somatiske nervesystem. De øvre bevægelsesneuroner i hjernebarken sætter musklerne i gang ved at frigøre kemiske signalstoffer, hvorefter signalerne overføres til de nedre

bevægelsesneuroner i rygmærven og sendes videre ud via nervefibre der knytter sig til musklerne. Et splitsekund senere når signalet frem til det neuromuskulære knudepunkt og får musklen til at trække sig sammen.

ALS angriber både de øvre og de nedre bevægelsesnerveceller, og i takt med at stadig flere neuroner dør og omdannes til bindevæv, bliver hjernen dårligere til at kommunikere med musklerne. De første sygdomstegn er stivhed, sitren eller træthed i muskulaturen. Symptomerne kan til at begynde med være asymmetriske og kun ramme et ben eller en hånd, men derefter tiltager svækkelsen og breder sig til resten af kroppen. Den syge bliver ude af stand til at udføre simple aktiviteter som at gå, rejse sig fra en stol eller gribe om en genstand. Visse patienter oplever en tilsyneladende følelsesmæssig labilitet i form af ukontrollabel latter eller gråd, fordi den muskulatur der styrer de emotionelle ansigtsudtryk, overreagerer på de svage signaler de tilbageværende bevægelsesneuroner formår at transmittere. Til sidst fører den uafvendelige nedbrydning af nerveceller og muskelvæv til lammelser og spasticitet, og det bliver vanskeligt at synke, tale og trække vejret. Intellect og sanseapparat er almindeligvis upåvirket gennem hele sygdomsforløbet, og det samme gælder den del af ansigtsmuskulaturen der varetager øjenbevægelser.

Den mest berømte ALS-patient er fysikeren Stephen Hawking. Hans tilfælde er dog atypisk, da han blev ramt af sygdommen allerede som enogtyveårig og har levet med den i mere end femogfyrre år. Det normale billede er at lidelsen bryder ud i tresårsalderen, og at døden indtræder tre til fem år efter at diagnosen er stillet. Dødsårsagen er som regel åndedrætssvigt.

Hans-Peter lukkede sin computer og kiggede ud på skydækket, planetens egen hjernebark. Lidt efter gled maskinen fra Swiss Air som en sonde ned gennem den buklede struktur. Hos Hemming var der udbrudt hungersnød i nervesystemet, tænkte Hans-Peter, og den eskalerende sultkatastrofe efterlod sig stadig flere mumificerede lig.

Det rystede og buldrede, og skiltet med sikkerhedsbæltet blev tændt. Hans-Peter forsøgte at genkalde sig Hemmings ansigt. Han havde ikke lyst til at se sin far igen, men han frygtede det heller ikke. Han følte ingenting. Det tomme rum mellem dem var for stort. Den eneste grund til at han sad i flyet,

var at tomrummet med ét slag havde udvidet sig. Det omfattede ikke længere kun de fjorten år der var gået siden Hemming flyttede fra Skovlunde vest for København og tilbage til Genève hvor han havde boet da han var ung, nu strakte det sig bagud i tid til Hans-Peters fødsel, måske længere endnu, og som han sad og stirrede ud i det forskelsløse grå, følte han at han vidste mindre om sin fars liv end nogen sinde før. For der havde vist sig noget uventet: Det var mindre end en uge siden at Hans-Peter havde fundet ud af at han ikke var enebarn, at han havde en halvsøster. Farbror Aksel havde ikke haft mange detaljer. – Nadia er to år yngre end dig og uddannet antropolog, havde han sagt. – Hun er opvokset i Paris og har rejst en del, men så vidt Hemming ved, har hun været tilbage i sin hjemby i nogle år.

I foråret 2005 havde Hemming mærket det første symptom: En slaphed i venstre fod, den slæbte efter ham når han gik. Matheden bredte sig op gennem benet, og to måneder senere måtte han gå med stok. Samtidig var hans højre hånd begyndt at sitre, han fik svært ved at låse døre op og knappe sin skjorte. Der gik et halvt år før hans kolleger fik ham overtalt til at lade sig undersøge. Til trods for at han snart var halvfjerds, arbejdede Hemming stadig i den medicotekniske afdeling på universitetshospitalet i Genève, han havde ikke i sinde at lade sig pensionere uden grund, og hans ansættelse gav ham adgang til landets dygtigste neurologer. Diagnosen ændrede ikke meget i hans livsførelse, hans chef var velvilligt indstillet og gav ham lov til at fortsætte i jobbet så godt det lod sig gøre. Arbejdstiden blev nedtrappet lidt efter lidt, og han begyndte at trække på sin pensionsopsparing. Efter tre års sygdom forlod han endegyldigt sin stilling i sommeren 2008. Han solgte sit parcelhus i forstaden Thônex og de fleste af sine ejendele og lod sig indlægge på den palliative afdeling der hørte ind under hans gamle arbejdsplads. Afdelingen befandt sig syv kilometer uden for byen på Hôpital de Bellerive, der lå ved den østlige bred af Genèvesøen, omgivet af marker, enge og enkelte villaer. Da hans bror kom på besøg i slutningen af marts 2009, var Hemming lam i benene, og hans tale var reduceret til en uartikuleret hvisken, som Aksel kun delvis forstod.

Taleevnen er yderligere forringet her i april hvor Hans-Peter træder ind på værelse 411, men eftersom Hemmings venstre hånd og arm er mindre

berørt af sygdommen end resten af kroppen, kan han kommunikere ved hjælp af en talemaskine. Han har valgt markedets mest avancerede model, en Lightwriter SL40 med indbygget mobiltelefon. Maskinen er monteret på hans elektriske kørestol. Foruden talesyntese har den et ekstra display vendt mod samtalepartneren. "KOM IND," står der. Hans-Peter løsriver blikket fra den lille blå skærm og lukker døren bag sig.

*

– KÆRE HANS-PETER, DET VAR GODT DU KUNNE KOMME, lyder det fra talemaskinen, – DER ER NOGLE TING VI SKAL SNAKKE OM, JEG ER KED AF VI IKKE HAR HAFT KONTAKT, DU HAR ALTID VÆRET VELKOMMEN, JEG HAR PRØVET AT VÆRE EN GOD FAR.

Den syntetiske stemme er dybere end Hemmings og udtaler alle sætninger i samme entusiastiske tonefald. Imens sidder Hemming med store øjne og åben mund. Hans-Peter har anbragt sig i en stol ved vinduet, på den anden side af et kvadratisk egetræsbord. Han er forbløffet over den hast ordene kommer med. Senere finder han ud af at Lightwriter'en har en funktion der gør det muligt at indtaste og gemme længere tekststykker, som man kan få den til at fremsige sætning for sætning ved gentagne tryk på en knap.

– DET ER VIGTIGT AT HAVE EN FAR, OGSÅ NÅR MAN ER VOKSEN, DET HAR DU NOK IKKE TÆNK T PÅ, JEG VED HVAD JEG TALER OM, FARFAR DØDE DA JEG VAR TO.

Det var Hans-Peter ikke klar over, han ved kun at hans farfar døde før han selv blev født. Han er opkaldt efter ham, det havde han fundet ud af til sit bryllup. Farbror Aksel havde holdt en tale og kaldt ham "Hans-Peter Frederiksen den Anden", og ud på natten havde Hans-Peter spurgt ham hvad han mente med det. Farbror Aksel havde været overrasket over at høre at Hans-Peter ikke kendte sin farfars navn og heller ikke havde set fotografier af ham. Nogle dage efter havde han sendt Hans-Peter en A4-kuvert med en kornet fotokopi af en flot mand i uniform.

Aprilsolen kaster sit lys ind på egetræsbordet, og talemaskinen kører med uformindsket hast.

– JEG ER VOKSET OP UDEN VEJLEDNING OG BESKYTTELSE, DET ER DET JEG ALTID HAR VILLET GIVE DIG, MAN PRØVER AT VÆRE DEN FAR MAN SELV VILLE HAVE

HAFT, DU HAR IKKE VÆRET INTERESSERET, DET ER VIGTIGT AT LÆRE AF DEN ÆLDRE GENERATION, DET ER SÅDAN MENNESKET HAR OVERLEVET, JEG HAR ...

– Far, afbryder Hans-Peter, Hemmings blik flakker. – Farbror Aksel sagde at du havde noget vigtigt at tale med mig om.

Hemming taster.

– JEG ER I GANG.

– Men jeg forstår ikke hvad det handler om?

– NOGET DER IKKE MÅ GÅ TABT.

– Hvad er det der ikke må gå tabt?

– VIDEN. ET MANUSKRIFT.

– Jeg troede det handlede om at jeg har en halvsøster?

Hemming tøver. En spasme løber gennem hans overkrop. Hans-Peter har svært ved at tolke hans ansigtsudtryk, de udstående øjne, tænderne der er blevet store i den indfaldne mund.

– DU SKAL HAVE FAT I ERCO BONORAND, kommer det fra talemaskinen.

– Hvem er Erco Bonorand? siger Hans-Peter.

Tårene bryder frem i den indskrumpede mands øjne, rystelser jager gennem hans underansigt, og der kommer nogle halvkvalte lyde fra halsen. Hans-Peter har aldrig før set sin far græde. Han rejser sig og lægger sin hånd på Hemmings udmagrede skulder.

Hôtel Edelweiss ligger på Place de la Nation i centrum af Genève. Hver formiddag tager Hans-Peter bussen ud til Hôpital de Bellerive og sætter sig i stolen ved vinduet på værelse 411 for at tale med sin far. Det er Hemming og hans talemaskine der fører ordet, ofte med forberedte monologer, men af og til stiller Hans-Peter et opklarende spørgsmål eller hjælper med at finde forskellige oplysninger og billeder på Hemmings laptop. Efter en time eller to er Hemming nødt til at hvile sig, og de bliver også indimellem afbrudt af fysioterapeuten der skal massere hans arme og ben. Så sætter Hans-Peter sig i hospitalets forhal og læser i en grundbog i rætoromansk, som han har fundet i et antikvariat i Genève's gamle bydel. Han har også købt et par romaner på samme sprog og fundet nogle mp3-filer på nettet så han kan blive fortrolig med udtalen.

De første par dage har Hans-Peter svært ved at finde ud af hvad det er der er så vigtigt for Hemming at få fortalt. Da han er på vej ind på værelset igen efter en pause, bliver han standset af en sygeplejerske på gangen, en kraftig sort kvinde med et varmt smil. Der står Chantal på hendes navneskilt.

– Vi er glade for at monsieur Frederiksen endelig har inviteret Dem, siger hun og lægger en hånd på Hans-Peters arm. – Det kan være vanskeligt at tale med ALS-patienter når sygdommen er så fremskreden. De kan virke utålmodige. Det er frustrerende ikke at kunne udtrykke sig som før, især når man ved at tiden er knap. Måske bliver det nemmere for Dem hvis De husker på at Deres far stadig er den samme indeni. De ved hvordan det er, når man taler med stammere?

– Ja, siger Hans-Peter. – Man skal ikke gøre deres sætninger færdige for dem.

– Præcis, siger Chantal og giver hans arm et klem.

Hans-Peter trækker vejret dybt og træder ind på værelse 411. Han har følt et ubestemt savn lige så langt tilbage han kan huske, og for en uge siden fik savnet et navn: Nadia Nazir, hans ukendte søster. I den tidligste erindring Hans-Peter har om sin far, er Hemming en fremmed mand der kommer i en blå flyttebil og henter ham og hans mor. Manden parkerer foran det parcelhus i Skovlunde hvor Hans-Peter er vokset op. Allerede som barn spekulerede Hans-Peter på hvorfor han som knap treårig havde fået en far han ikke vidste hvem var. Nu ved han at svaret må ligge gemt i historien om halvsøsteren. Det er dét der har bragt ham til Genève. Men også i dag er det Erco Bonorand Hemming kredser om.

*

Hemming var rejst til Schweiz i 1959. Han var treogtyve år gammel og udlært radiomekaniker og havde desuden taget eksamen som teknikumingeniør. Det der tiltrak ham, var landets strenge neutralitet. På det tidspunkt eskalerede våbenkapløbet mellem USA og Sovjetunionen. Sputniksatellitterne var blevet opsendt, Ungarn var blevet invaderet, og Khrusjtjov bekendtgjorde gentagne gange at den sovjetiske hær havde tiltrækkelig mange atomvåben til at udslutte den vestlige verden. Schweiz havde hverken tilsluttet sig NATO eller

Warszawapagten og lå som en lomme af relativ sikkerhed midt i det delte Europa.

Efter ankomsten til Lausanne søgte Hemming optagelse på byens polytekniske skole for at videreuddanne sig. Han forsørgede sig ved at reparere radioer. På École Polytechnique specialiserede han sig i medicoteknologi: apparater til opretholdelse af livsfunktioner, ventilationsanlæg til sterilluft, operations- og anæstesiudstyr og forskellige former for diagnostisk apparatur. Han arbejdede disciplineret og systematisk med sine studier, og efter den afsluttende eksamen i 1962 blev han ansat i EB Medico Engineering i Genève.

En god medicoingeniør skal foruden en alsidig teknisk viden have kendskab til menneskekroppens anatomi, fysiologi og sygdomme for at kunne videreudvikle den medicinske teknologi, og Hemming blev ved med at dygtiggøre sig efter sin ansættelse. Han sad i sin toværelses lejlighed, der lå i nærheden af lufthavnen, og læste til langt ud på aftenen. Der blev lagt mærke til den ambitiøse danske ingeniør i firmaet, og efter et halvt år blev han overflyttet til forskningsafdelingen. Her spillede han en afgørende rolle i udviklingen af en ny analyseautomat til blodprøver. Den var den mest avancerede på verdensmarkedet ved lanceringen i 1964 og den afgørende årsag til at EB Medico Engineering tredoblede sit overskud det år. I begyndelsen af december modtog Hemming en skriftlig invitation til en nytårsreception hos virksomhedens grundlægger, Erco Bonorand.

Hemming var vokset op i Rabarberkvarteret på Nørrebro. Hans far, der havde sorteret post i nattoget mellem København og Jylland, var død samme år som lillebroren Aksel blev født. Deres mor var ansat i Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab som omstillingsdame og arbejdede derudover ti timer om ugen på en rullestue i Rantzausgade. Hemming og hans bror var de første i slægten der fik en regulær uddannelse. Aksel var udlært murer, og Hemming havde drevet det endnu videre med en god eksamen fra en af Europas bedste polytekniske læreanstalter.

Måske var det hans opvækst der gjorde at han altid arbejdede flittigt og var påholdende med penge. Han havde rigeligt råd til at køre med taxa ud til nytårsreceptionen hos Erco Bonorand, men han valgte at tage bybussen. Han

steg af på Quai de Cologny, ét stoppested før det der lå nærmest, og spadserede det sidste stykke.

Erco Bonorand boede i en kæmpemæssig villa i fire planer. Den lå på Chemin Byron, en sidevej der zigzaggede sig opad fra Quai de Cologny. Det pudsede murstenshus tårnede sig op med panoramavinduer i facaden på alle etager, hjørnerne bestod af trekvartsøjler i marmor, og indgangspartiet var i samme materiale.

Hemming indsnusede den frostklare luft og ringede på. En stuepige lukkede op og hjalp ham af med overtøjet. Så blev han vist ind i salonen.

Han spejdede rundt blandt kvinder i aftenkjoler og smokingklædte herrer og fik øje på monsieur Lagarde, hans chef i forskningsafdelingen, han stod ovre ved flyglet. Hemming gik derover og tog undervejs imod et glas champagne fra en serveringsdame. Monsieur Lagarde stod og talte med et par andre herrer, og Hemming gav sig til at betragte et maleri. Det forestillede en nøgen kvinde der lå henslængt på en divan. Stuen summede af samtaler på fransk og engelsk. Serveringsdamen kom forbi igen, og han greb endnu et glas, normalt var han mådeholden med alkohol, men stemningen i rummet indbød til det.

Så trådte en gråsprængt mand frem ved siden af flyglet og slog på et glas. Han var kraftigt bygget, alt ved ham var stort: hænderne, brystkassen, underkæben.

– Godaften, kære venner, og velkommen. Selv om der er et par timer til endnu, synes jeg at vi skal skåle for et lykkebringende 1965.

Erco Bonorand hævede sit glas og kiggede rundt. Hans blik strejfede Hemmings, og han sendte ham et nik. Derefter introducerede han en kvinde ved navn madame Kozinski, der skulle synge en arie. En mand med krøllet hår satte sig til flyglet.

Hemming var forbløffet over kraften i madame Kozinskis stemme og de korte, effektive indåndinger der fik barmen til at løfte sig med et sæt. De omkringstående lyttede med drømmende ansigter, flere af dem havde lukkede øjne. Hemming kiggede ned på sine sko. Så lod han blikket vandre hen ad parketgulvet, der bestod af romber i tre forskellige træsorter: en gylden, en brun og en sort. Der var en dybdevirkning i mønsteret, det lignede terninger set skråt ovenfra med de gyldne flader øverst. Ved en mental

anstrengelse byttede han om på forgrund og baggrund og så nu kuberne skråt nedefra. Han gentog perspektivskiftet flere gange, og da madame Kozinski nejende tog imod sit bifald, var han blevet svimmel.

– Kender De Verdi?

Hemming vendte sig om og så ind i et par ravfarvede øjne. Brynene var kraftige og blanksorte ligesom det skulderlange hår.

– Ja, naturligvis, fik han svaret.

Han havde ikke hørt navnet før, men havde gættet at det måtte være komponisten bag arien kvinden hentydede til.

– Jeg har altid holdt meget af historien om Aida, sagde kvinden. – En sand tragedie.

Hemming nikkede. Kvinden smilede.

– Måske er det fordi hendes navn ligner mit, fortsatte kvinden og rakte en spinkel og behandsket hånd frem. – Abida. Abida Bonorand.

– God aften, monsieur Frederiksen, sagde Erco Bonorand.

Han foldede sin hånd rundt om Hemmings. Så kyssede han den sorthårede kvinde på panden.

– Jeg bliver nødt til at stjæle monsieur Frederiksen fra dig, min kære. Kvinden slog blikket ned.

– Der er en De skal hilse på, fortsatte Erco Bonorand og tog Hemming om skulderen.

Grundlæggeren af EB Medico Engineering førte Hemming med sig over parketgulvet. Folk trådte uvilkårligt til side, selv hvis de stod med ryggen til og var fordybet i samtale. Tre brede trin førte op til et sidegemak. Der stod bogskabe fra gulv til loft langs alle vægge, og grupper af læderlænestole var arrangeret omkring nogle runde borde. En rødhåret mand rejste sig og smilede bredt.

– De må være mister Frederiksen, sagde han. – Jeg hedder Thomas, Thomas O'Bryan. Sid ned.

Erco Bonorand bredte armene ud som om han velsignede dem, og gik ned i salonen igen.

Thomas O'Bryan kom fra Virginia i USA og repræsenterede et amerikansk firma der skulle have løst en omfattende medicoteknisk opgave. I sidste ende kunne det dreje sig om mange millioner dollars, han kunne ikke

gå i detaljer, for lige nu var opgaven udbudt i begrænset licitation, og der var nødt til at være fortrolighed omkring det.

Hemming nikkede og gned sig over næseryggen.

O'Bryans firma havde EB Medico Engineering i kikkerten på grund af deres nye analyseautomat til blodprøver. De var bekendt med at det var monsieur Frederiksen og monsieur Lagarde der stod bag de tekniske gennembrud der havde ført til successen, og nu havde de tilbudt Erco Bonorand at hans firma kunne deltage i licitationen, på betingelse af at det blev Frederiksen og Lagarde der udarbejdede projektforslaget. Det havde Erco Bonorand ikke haft noget imod, og monsieur Lagarde havde O'Bryan talt med kort før jul, han var også indforstået.

Hemming skulle lige til at svare at han hellere end gerne ville være med, men O'Bryan løftede hånden.

– Inden De siger ja eller nej, må De kende betingelserne. Vi er som sagt nødt til at have en høj grad af fortrolighed omkring det hele. De kommer til at arbejde med projektforslaget i nogle lokaler vores firma stiller til rådighed, De må ikke drøfte det med udenforstående, heller ikke senere, uanset om EB vinder licitationen eller ej. De skal ikke svare nu i aften, jeg sender Dem et dokument med alle betingelserne, så kan De kigge på det. I har tre måneder til at udarbejde jeres forslag til en løsning, og hvis det ender med at EB får opgaven, kommer De til at arbejde for os i mindst to år. Til en noget højere løn end den De får nu, tilføjede O'Bryan. – Er De interesseret i at jeg sender Dem papirerne?

Hemming nikkede.

– Det havde jeg håbet på, sagde O'Bryan og smilede. – Jeg har allerede aftalt med monsieur Bonorand at han inviterer os på frokost i begyndelsen af det nye år. Så kan vi snakke det hele igennem.

*

– Erco Bonorand var meget ældre end dig, men han lever stadig? siger Hans-Peter.

Det er hans femte dag på Hôpital de Bellerive.

Hemming taster.

– JA, TOOGTYVE ÅR ÆLDRE, FIREOGHALVFEMS ÅR, LEVER STADIG.

– Hvis det er vigtigt for dig at tale med ham, hvorfor har du så ikke kontaktet ham?

Hemmings underlæbe dirrer.

– Er det fordi du ikke ved hvor du kan få fat på ham? Er det dét jeg skal hjælpe dig med?

Hemmings hoved plejer at hvile ubevægeligt i halskraven. Nu vrider det sig til den ene side. Hans-Peter kan ikke afgøre om det er en krampe, eller om han ryster på hovedet.

Hemming taster igen.

– JEG VED HVOR HAN BOR, TAG MIN PC.

Hans-Peter anbringer laptoppen på en plade der er monteret på kørestolens armlæn. Hemming betjener pegefeltet med venstre hånd. Han åbner en mappe der hedder "Fotos". Inde i den ligger en lang stribe mapper, som er navngivet med årstal. Han klikker på den der hedder "1965", og vælger et billede.

Det er et indscannet polaroidfoto, overbelyst og med blegnede farver. Foran en bjælkehytte, på en stor sten der stikker op af græsset, sidder fire mennesker. Hans-Peter genkender Hemming yderst til venstre, rank og med glansfuldt hår. Ved siden af ham sidder en rundhovedet mand med stærke briller, det er monsieur Lagarde. Midt på stenen troner Erco Bonorand. Den voluminøse overkrop får ham til at minde om en grovsmed, men de grå tindinger og den krumme næseryg giver hans ansigt et aristokratisk præg. Han har lagt armen om sin hustru, der har skudt barmen frem og lagt hovedet på skrå så det sorte hår draperer sig om hendes hals.

– Bor han i den hytte? siger Hans-Peter.

– JA, kommer det fra talemaskinen. – I JURABJERGENE.

Ude ved elevatoren møder Hans-Peter Chantal.

– Jeg skal love for at De er flittig til at besøge Deres far, siger hun.

Hans-Peter gengælder hendes smil.

– Som jeg fortalte Dem, kan ALS-patienter være utålmodige, fortsætter Chantal. – De kan også virke krævende. Når Døden ånder én i nakken, kan man have svært ved at tage hensyn til andre.

Hans-Peter trækker på skuldrene.

– Det jeg mener, siger Chantal, – er at De ikke behøver at sidde hos Deres far otte timer hver dag. Tag en fridag, så De kan samle kræfter. Det er godt både for Dem og for Deres far.

Hans-Peter nikker og går ind i elevatoren.

*

Søndag den 10. januar 1965 kom Hemming til frokost hos Erco Bonorand. Kort efter nytår havde han modtaget et brev på sin privatadresse. Der var ikke angivet nogen afsender, og der var hverken frimærke eller poststempel på kuverten. Nogen måtte have afleveret den personligt. Den indeholdt en maskinskrevet hilsen fra Thomas O'Bryan og et dokument der opregnede en række betingelser som Hemming skulle skrive under på at ville overholde for at EB Medico Engineering kunne deltage i licitationen.

Stuepigen lukkede ham ind. Salonen hvor nytårsreceptionen havde fundet sted, stod tom. I stedet blev han vist op ad den bredt svungne trappe til første sal, hvor der var en spisestue med panoramavinduer.

Erco Bonorand kom ham i møde.

– Velkommen, monsieur Frederiksen. Eller må jeg sige Hemming?

– Naturligvis, sagde Hemming og stak sin hånd ind i Erco Bonorands.

Han hilste på monsieur Lagarde. Det var mærkeligt at skulle kalde ham Pierre. De næste måneder var Pierre Lagarde ikke hans chef, de skulle arbejde som et team, som Erco Bonorand sagde, og de fik en stab af medarbejdere stillet til rådighed. Alt var sat ind på at EB Medico Engineering skulle vinde licitationen.

Erco Bonorand førte Hemming hen til vinduerne.

– Pragtfuldt, ikke sandt?

Han gjorde en fejende bevægelse med armen og udbredte Genèvevæns blanke flade for Hemmings blik. Langs den modsatte søbred svævede en let dis, og bag den lå Jurabjergenes sneklædte ryg.

Et par minutter senere ankom Thomas O'Bryan. Han besvarede et par opklarende spørgsmål, og derefter blev fortrolighedsklausulen underskrevet. De fire mænd skålede i Sauvignon Blanc, og stuepigen bar maden ind.

Under måltidet gav O'Bryan dem nogle flere detaljer om den opgave de skulle løse. Han repræsenterede firmaet ProTechoction der arbejdede på at fremstille atomsikrede beskyttelsesrum i en ganske anden skala end man hidtil havde set. Siden slutningen af 1950'erne havde tanken om store underjordiske bunkers vundet indpas i den amerikanske offentlighed. Fysikeren Edvard Teller og militæranalytikeren Herman Kahn var blandt fortalere for ideen, og efter Cubakrisen i oktober '62 havde en oliemilliardær fra Texas besluttet sig for at realisere den. Man forventede at et atomangreb ville gøre de ramte områder ubeboelige i mindst to uger. ProTechoctions mål var at udvikle en standardiseret og masseproduceret megabunker med en kapacitet på seks uger og plads til femogtyve tusind mennesker, en såkaldt Aeonopolis. Den skulle lanceres i slutningen af '66, i første omgang på det amerikanske marked, hvor man ville kunne købe sig livsvarig adgang til en af de nedgravede byer. Der var forskellige prisgrupper, alt efter hvilke faciliteter man ville have adgang til, hvilken form for arbejde man eventuelt ville udføre, og hvilken indkvartering man ønskede. Visionen var at de underjordiske betonbyer i femogtyve etager skulle brede sig over det nordamerikanske kontinent, ikke mindst i oplandet til de tæt bebyggede områder. Hver gang femogtyve tusind mennesker havde valgt at investere i deres egen overlevelse, ville ProTechoction rykke ud og i løbet af tre måneder opføre en Aeonopolis.

Når firmaet havde valgt at udvikle prototypen i Genève, var det fordi Schweiz var førende på området. Det var indskrevet i landets lovgivning at samtlige indbyggere havde krav på adgang til beskyttelsesrum. "Neutralitet er ikke nogen garanti mod radioaktivitet," som sloganet lød i Bern. Der var tanker fremme om at Sonnenbergtunnellen, en motorvejstunnel man planlagde at bygge ved Lucerne, skulle konstrueres så den kunne forsegles mod gammastråling og give ly til tyve tusind mennesker i tilfælde af et atomangreb. Mange af de dygtigste ingeniører i verden befandt sig i Schweiz. Med til en megabunker hørte også et kompakt hospital, og hvis EB Medico Engineering vandt licitationen, ville de få til opgave at designe sygehus- og sundhedsafsnittet i Aeonopolis.

Det projektforslag de ville blive vurderet på, dækkede kun en mindre del af den samlede opgave: De skulle skitsere en plan for en kirurgisk afdeling.

De tekniske krav og specifikationer ville de få udleveret den 1. februar, og de ville derefter have tre måneder til at udarbejde forslaget. ProTechoction ville vurdere de forskellige firmaers løsningsmodeller og midt i maj udpege en vinder af licitationen.

– Det er ikke kun for at skærme os mod konkurrenter at vi kræver fortrolighed, sagde Thomas O'Bryan. – Det er først og fremmest for at russerne ikke skal kigge os i kortene. Derfor har vi også tilladt os at lave et sikkerhedstjek af alle der deltager i licitationen. Og jeg er glad for at kunne sige at I er blevet clearet uden problemer.

O'Bryan smilede til Hemming.

– Du har arbejdet dig op fra beskedne kår, fortsatte han. – Det gør indtryk på en amerikaner. Og at din far var en krigshelt i Den Spanske Borgerkrig, skader heller ikke.

Hemming var overrasket, han vidste ikke hvad han skulle sige, og sank ind i sine egne tanker.

O'Bryan og Pierre Lagarde brød op, men Erco Bonorand bad Hemming om at blive og drikke en kop kaffe og en armagnac nede i biblioteket. Hans hustru ville slutte sig til dem, og han havde ingen andre planer resten af eftermiddagen.

De satte sig i læderlænestolene. Erco Bonorand spurgte til Hemmings år som lærling og teknikumstuderende i København, de havde ikke talt så personligt sammen før. Abida lyttede interesseret mens hun røg en cigaret gennem et langt cigaretrør. Hun havde en vinrød kittelkjole på med knapper i samme blanksorte farve som hendes hår.

Tre kvarter senere, netop som de havde rejst sig for at tage afsked, kom stuepigen ind.

– Der er telefon, monsieur.

– Udmærket, sagde Erco Bonorand og trykkede Hemmings hånd. – Vil du følge vores gæst ud, min kære?

Abida og Hemming gik gennem salonen. Hendes hæle gav genlyd i det højloftede rum.

– Hvor var det fascinerende at høre om København, sagde hun. – Jeg har været der nogle gange, men altid kun inde omkring centrum. Nørrebro har jeg aldrig set.

– Har De været i København?

– Sig endelig 'du' til mig, sagde Abida. – Erco er så glad for dig, og med det nye projekt bliver det nok ikke sidste gang du kommer her i huset.

– Hvad bragte dig til København?

– Møder. Jeg arbejder for FN og rejser en del.

– Det lyder interessant.

– Det er det nu ikke altid. Men FN's indsats er vigtig.

De stod i hallen. Abida havde taget Hemmings frakke af bøjlen.

– Måske vil du hjælpe mig med en ting? sagde hun.

– Ja?

– Jeg får besøg af den danske udenrigsminister i næste måned, og det ville være en stor hjælp hvis du kunne briefe mig. Vi skal diskutere situationen i Mellemøsten.

– Briefe? sagde Hemming. – Jeg ved intet om politik.

– Det politiske og det faktuelle har jeg folk til, sagde Abida og hjalp Hemming frakken på. – Men den personlige kontakt spiller en større rolle i det diplomatiske arbejde end de fleste tror. Jeg har mødt monsieur Hækkerup i København, han er jo en mand af folket, en rigtig skandinavisk socialdemokrat. Og du er vokset op i et arbejderkvarter.

Abida rødmede.

– Misforstå mig ikke, fortsatte hun. – Jeg beundrer mænd der forstår at kæmpe sig op. Det ville være yderst nyttigt for mig hvis du kunne give mig nogle detaljer om hvordan den almindelige dansker lever sit liv. Vaner, omgangsformer, fritidsinteresser. Noget om hvordan København tog sig ud dengang monsieur Hækkerup var formand for Danmarks Socialdemokratiske Ungdom. Når man sidder i forhandlinger sidst på natten, kan den slags fungere som det smøremiddel der får maskineriet til at falde i hak.

Hun strøg håret om bag øret og slog blikket ned.

– Hvis du mener at jeg kan bidrage med noget, så naturligvis, sagde Hemming.

Abida tog hans hat og halstørklæde ned fra hylden over knagerækken.

– Det er jeg sikker på at du kan, sagde hun.

Fra et chatol fandt hun et visitkort frem. Hun arbejdede i Palais des Nations, det enorme bygningskompleks der rummer FN's kontorer i Genève.

– Kan du komme forbi i næste uge?

– Ja, sagde Hemming.

– Det er venligt af dig, sagde Abida og åbnede hoveddøren for ham. –

Jeg er dybt taknemmelig.